

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2023

aruandeaasta lõpp: 31.12.2023

nimi: Eesti Noorteühenduste Liit

registrikood: 80174062

tänavatalu nimi, Estonia pst 5a
maja ja korteri number:

linn: Tallinn

maakond: Harju maakond

postisihthumber: 10143

telefon: +372 53494356

e-posti aadress: enl@enl.ee

veebilehe aadress: <https://enl.ee/>

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	40
Bilanss	40
Tulemiaruanne	41
Rahavoogude aruanne	42
Netovara muutuste aruanne	43
Raamatupidamise aastaaruande lisad	44
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	44
Lisa 2 Raha	45
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	45
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	45
Lisa 5 Võlad ja ettemaksed	46
Lisa 6 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	46
Lisa 7 Annetused ja toetused	47
Lisa 8 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	47
Lisa 9 Jagatud annetused ja toetused	48
Lisa 10 Mitmesugused tegevuskulud	48
Lisa 11 Tööjõukulud	48
Lisa 12 Seotud osapooled	48
Aruande allkirjad	49
Vandeaudiitori aruanne	50

EESTI NOORTE—
ÜHENDUSTE LIIT

2023. MAJANDUSAASTA ARUANDE TEGEVUSARUANNE

Liikmed

31.12.2023 seisuga on Eesti Noorteühenduste Liidul (ENL) 62 liiget, kellest 36 on täisliikmed ja 26 toetajaliikmed. 2023. aastal liitus ENLi võrgustikugas viis organisatsiooni ja üks organisatsioon arvati võrgustikust välja. 2022. aasta lõpu seisuga oli ENLil 58 liiget.

06.02 võeti ENLi toetajaliikmeks vastu MTÜ TalTechi Vesinikuorganisatsioon. 29.09 arvati ENLi liikmeskonnast välja Eesti Noorte Vaimse Tervise Liikumine, seda organisatsiooni enda palvel (tegevuse lõpetamine). 06.10 võeti ENLi toetajaliikmeks Young Jewish Experience Eesti; Eesti Kirjanike Liidu Noored ja VitaTiim MTÜ. 18.11 võeti ENLi täisliikmeks JEF-Estonia - Noored Euroopa Föderalistid Eesti.

Liikmekohtumised

ENL korraldab igal aastal liikmetega kohtumisi, et kaardistada liikmesorganisatsioonide strateegilised eesmärgid ja huvid, et pakkuda kvaliteetset huvikaitset ning vajalikke koolitusi.

Esimesel poolaastal (05.05.2023 seisuga) kohtusid ENLi esindajad 16 erineva liikmesorganisatsiooni esindajaga. Neist 12 kohtumist toimus füüsiliselt, kas liikmesorganisatsiooni või ENLi kontoris, neli kohtumist toimus kas ZOOMi või telefonikõne vahendusel, sest sobilikku aega füüsiliseks kohtumiseks ei saanud või ei olnud võimalik leida.

2023. aasta lõpuks kohtusid ENLi esindajad 32 erineva liikmesorganisatsiooni esindajaga. Teisel poolaastal toimus vaid üks kohtumine Zoomis, sest organisatsiooni esindaja ei leidnud sobilikku aega füüsiliseks kohtumiseks.

Kokku kohtuti enam kui poolte liikmesorganisatsioonidega, kõikidest kohtumistest on valminud protokollid, füüsilistest kohtumistest on olemas ka registreerimislehed. Organisatsioonid on saanud soovi korral vajaduspõhist toetust ka peale liikmekohtumist, lähtuvalt eesmärkidest ja arenguvajadustest.

Liikmeküsitlused

Lisaks liikmekohtumistele, korraldab ENL igal aastal liikmeküsitluse, et kaardistada liikmesorganisatsioonide probleeme, arengukohti ning hetkeseisu. Tulemusena saab ENL pakkuda vajaduspõhist tuge ning koolitusi.

2023. aasta liikmeküsitlusele vastas tähtjaks 38 organisatsiooni esindajat 59st. Seega vastas liikmeküsitlusele 64,4% liikmeskonnast ning 33,6% jättis vastamata või esitas oma vastuse peale tähtaega. Peale tähtaega saadetud vastuseid ei saanud arvestada, sest info koondamisega oli juba alustatud ja see oleks tähendanud uuesti alustamist.

Küsitlusele sai vastata ajavahemikus 01.02.2023 kuni pikendatud tähtjani 05.03.2023. Liikmeküsitluse kokkuvõtte tehti liikmetele kättesaadavaks 13. märtsil ning kokkuvõtet jagati nii liikmete postiloendis kui ka ENLi veebilehel.

Liikmeküsitluse põhjal ilmneseid kaks suuremat probleemi, millega organisatsioonid silmitsi seisavad: rahastus ja liikmete värbamine ning hoidmine. Tulemustest selgus, et esimene mõjus võrgustik tasub teha rahastusvõimalustest ja projektijuhtimisest. Et toetada liikmesorganisatsioone liikmete värbamise ja hoidmise kui põhiprobleemi lahendamisel, viidi läbi koostöös Euroopa Parlamendiga aasta teises pooles vastav koolitus. Olulise teemana mainiti küsitluse vastustes ka kommunikaatsioonalaseid teemasid, mistõttu korraldati liikmetele vastav koolituspäev.

Küsitluse tulemuste abil kaardistati ka liikmesorganisatsioonide jätkusuutlikus aktiivsete liikmete arvu kujul, rahulolu ENLi pakutud teenustega ning seeläbi teenuste arenguvõimalusi.

Poliitiliste noorteühenduste koda

2023. aastal toimus kolm poliitiliste noorteühenduste koja kohtumist ning kaks üritust ehk debatti.

2023. aasta esimene poliitiliste noorteühenduste koja üritus toimus 21. veebruaril Tallinnas, mil toimus Riigikogu valimiste raames noorte kandidaatide debatt, kus osalesid noored kandidaadid ja erakondade noortekogude esindajad. Debati põhiteemad olid valimisea langetamine,

katuserahade kasutamine, noorte kaasamine poliitikasse jne. Arutelu on järelvaadatav ENLi Facebookis ja Youtube'is.

13. aprillil toimus esimene poliitiliste noorteühenduste koja kohtumine, kus osalesid kõikide erakondade noortekogude esindajad. Kohtumisel analüüsiti möödunud Riigikogu valimiste kampaaniaid ning planeeriti tulevasi ühiseid tegevusi. Muuhulgas arutati noorte osaluse toetusrühma loomist ning valimis- ja kandideerimisea langetamist.

Poliitiliste noorteühenduste koja teine kohtumine toimus 15. mail, kus osalesid samuti kõikide erakondade noortekogude esindajad. Kohtumise peamiseks teemaks oli valimis- ja kandideerimisea langetamine ning ühisosade leidmine kampaania läbiviimiseks.

Teine poliitiliste noorteühenduste koja üritus oli 6. septembril toimunud poliitiliste noorteühenduste esindajate vaheline debatt valimis- ja kandideerimisea langetamise teemal, mis toimus Tallinnas Kaja kultuurikeskuses.

Kolmas ehk aasta viimane poliitiliste noorteühenduste koja kohtumine toimus 28. novembril Tallinnas. Kohtumisel tehti noorteühendustele ülevaade ENLi tegevustest ning järgneva aasta plaanidest, arutati poliitilist olukorda ning tulevasi Euroopa Parlamendi valimisi, kaardistati järgmise aasta üritused ehk debatid ja seonduvad teemad, esitati noortekogude seisukohad “Vali 16 ja Kandideeri 18” teemal ning arutati poliitiliste algatuste koostöövõimalusi ENLi ja noorteühenduste vahel.

Liikmete arendamisele suunatud koolitusprogramm “Mõjus võrgustik”

2023. aastal toimus koolitusprogrammi “Mõjus võrgustik” raames kaks koolitust. Koolituste teemad valiti vastavalt noorteühenduste tagasisidele ja vajadustele. Koolitusprogrammi eesmärgiks oli tuua kokku ENLi liikmesorganisatsioonid ja saada uusi teadmisi ning suhelda omavahel.

Mõjusa võrgustiku esimene kohtumine toimus Tallinnas, 11. märtsil, mida viis läbi Erasmus+ ja Euroopa Solidaarsuskorpuse Agentuurinoorteprogrammide keskuse spetsialist Heiki Viisimaa. Kohtumisel said osalejad tutvuda erinevate ENLi pakutavate rahastusvõimalustega, genereerida

ideid projektide jaoks, arutada hea projekti alustõdesid ning koolituse lõpus õpitut tagasisidestada. Kohtumisel arutatud projektifondid tehti ka kõigile kättesaadavaks ENLi veebilehel (13. märtsil). Tagasisideküsitlusele vastanutest 70,6% jäid koolituspäevaga väga rahule, 29,4% jäid pigem rahule.

Koolitusprogrammi teine kohtumine toimus Tartus, 4. novembril. Uue kontseptsioonina toimus paralleelselt kaks sessiooni, ühel käsitleti ürituskorralduse- ja teisel sessioonil finantsjuhtimise teemasid. Koolituspäev jagunes kolmeks blokiks, millest viimane ehk kolmas oli samal teemal - tasulised teenused ja sponsorlus. Eelarve planeerimisest rääkis (I blokk) Ivo Visak - Saaremaa Gümnaasiumi koolijuht ja 2016 - 2017 aastatel ENLi juht. Raamatupidamisest, dokumendihaldusest, ja majandusaasta aruandest rääkis (II blokk) Helen Heinmaa - Profia Arvestuse OÜ pearaamatupidaja ja ettevõtja. Ürituskorraldusest (I ja II blokk), sh ürituse kontseptsioonist, eesmärgist ja vääruspakkumisest, sündmuse planeerimisest ja disainimisest, ürituse ülesehitusest, meespeadest ja riskidest rääkis Merili Ginter - Impact Day peakorraldaja (Baltikumi suurim jätkusuutlikkuse festival). Tasulistest teenustest ja sponsorlusest (III blokk) rääkis Kristen Oliver Rattasepp - tudengiorganisatsioonide veteran sponsorluse ja projektijuhtimise valdkonnas, Pindi Kinnisvara meeskonnajuht ja koolitaja. Tagasisideküsitlusele vastanutest 52% jäid sündmusega väga rahule, 48% jäid pigem rahule.

Noorteorganisatsioonide juhtide klubi

2023. aasta jooksul toimus 4 noorteorganisatsioonide juhtide kohtumist, kaks Tartus ning kaks Tallinnas. Kahe kohtumise raames viidi läbi ka juhtide vajadusi arvestav koolitus.

Esimene juhtide klubi kohtumine toimus 28. veebruaril Tartus, Bioteaduste Üliõpilaste Seltsi ruumides. Kohtumise raames õpiti tundma, kust leida vajalikud materjalid ja tööriistad mõju mõõtmiseks. Lühikoolitusel tutvustas Bioteaduste Üliõpilaste Selts oma tegevusi, mis tõid neile Haridus- ja Teadusministeeriumi tunnustussündmusel “Noorte Heaks Tänu” aasta noorteühenduse tiitli. Kohtumine lõppes omavahelise suhtluse ja kogemuste vahetamisega. Tagasiside küsitlusele vastanutest 66,7% jäid mõju mõõtmise koolitusega väga rahule, 33,3%

jäid pigem rahule. Juhtide klubi kohtumisega üldisemalt jäi 33,3% väga rahule ja 66,7% pigem rahule.

Aasta teine juhtide klubi kohtumine toimus 18. aprillil Tallinnas, Eesti Noorteühenduste Liidu (ENL) kontor. Kohtumise eesmärgiks oli paika panna plaan sügisel toimuvaks noorteühenduste värbamiskampaaniaks. Neljas erinevas grupis pakuti mõtteid ja ideid, mida seejärel ühiselt tagasisidestati. Taaskord järgnes võimalus osalejatel omavahel vabalt suhelda ja arutleda. Tagasiside küsitlusele vastanutest 77,4% jäid kohtumisega väga rahule, 28,6% jäi pigem rahule.

2023. aasta kolmas juhtide klubi kohtumine toimus 26. augustil Tallinnas. Kohtumise eesmärk oli arendada edasi kohtumisele eelnevalt Euroopa Liidu majas toimunud värbamise ja hoidmise koolituselt omandatud informatsiooni, jagades parimaid praktikaid. Tutvustati ka noorteühenduste liitumise kampaaniateggevusi, seonduva turundusreklaami tulevikku ning ootuseid noorteühenduste juhtidelt. Kõik tagasisideküsitlusele vastanud osalejad jäid kohtumisega (100%) väga rahule.

Aasta neljas ning viimane juhtide klubi kohtumine toimus Tartus 13. septembril. Kohtumist viis läbi Äripäeva Akadeemia koolitaja Signe Kiisk, kes esitles väärtuspõhist juhtimist sügishooaega alustavatele juhtidele. Tagasiside andnud osalejatest 88,2% jäid kohtumisega väga rahule, 11,8% jäid kohtumisega pigem rahule.

Üldkoosolekute ja ENLi liikmeskonna arengupäevade korraldamine

2023. aastal toimus kaks üldkoosolekut - kevadine üldkoosolek 20. mail ning sügisene 14. üldkoosolek oktoobril.

Vastavalt liikmete tagasisidele, mille kohaselt ei eelistata nädala lõpus kahepäevast sündmust, toimus kevadine üldkoosolek ühepäevase sündmusena, millele ei eelnenud arengupäeva. Kevadisel üldkoosolekul oli 35 osalejat, kellest 31 olid ENLi täisliikmed ning 4 kandidaatliikmed. 20. mail Tallinnas toimunud üldkoosolekule eelnes aga arengukava töötuba, mille järel tutvustati ka NOFi (Noorte Osaluse Fondi). Töötoale järgneval üldkoosolekul võeti vastu põhikirja muutmise eelnõu. Eelnõu alusel oli põhikirja muutmine seotud sooviga viia ENLi tegevus MTÜ seadusega ja noorsootöö seadusega kooskõlla. Samuti sai paika pandud selgemad

ja korrektsemad liikmestaatused ning sätestati, et üldkoosolek peab toimuma vähemalt kord aastas, mitte kaks korda aastas. Tulemusena on ENLil võimalik kaasata rohkem noorteorganisatsioone ning suunata ümber mõjuva põhjuseta üldkoosoleku korraldamisega kaasnevat potentsiaalset aja- ja raharessurssi teistele tegevustele.

Sügisene üldkoosolek toimus 14.10.2023 Tartus, kus sarnaselt kevadisele üldkoosolekule, eelnes arengukava töötuba. Sügisel üldkoosolekul oli 32 osalejat, kes kõik olid täisliikmed. Üldkoosolekul valiti uus ENLi juhatus, revisjonikomisjon ja nõukogu. ENLi varasem juhatuse esimees Triin Roos taandus juhtimisest, juhiks valiti senine asejuht Kaarel Taimla ning asejuhiks Helene Kristine Viita. Revisjonikomisjoni ning laienenud nõukogu tulemusena on ENLi juhtimisse ja järelevalvesse kaasatud oluliselt rohkem inimesi, mis aitab suurendada organisatsiooni jätkusuutlikkust ning läbipaistvust.

Teenused liikmetele

2023. aastal kaardistati liikmeküsitlusest eraldiseisva ankeedi abil võrgustiku poolt pakutavad koolitused, ruumid ja renditava tehnika. ENLi veebilehele on kogu informatsioon koondatud "TEENUSED" jaotisesse. Koondatud materjal avaldati ENLi veebilehel 1. veebruaril.

Võrgustiku pakutavad ruumid ja tarvikud on koondatud järgnevale veebilehele:
<https://enl.ee/ruumide-ja-tarvikute-rent/>

Võrgustiku pakutavad koolitused on koondatud järgnevale veebilehele:
<https://enl.ee/pakutavad-koolitused/>

Liikmete tunnustamine

Selleks, et tunnustada võrgustikku panustanud inimesi, noorte jaoks olulisi algatusi ja tublimaid noorteühendusi ja osaluskogusid, korraldab ENL tunnustuskonkursse, kus võrgustiku liikmetel on võimalik esitada kandidaate neljas kategoorias ning ENLi juhatus koostöös nõukoguga valib välja võitjad.

2023. aasta tunnustuskonkurss toimus 25. novembril Tallinnas, Erinevate Tubade Klubis - oma osalemise registreeris rohkem kui 100 inimest. ENL tunnustas seekord kuut erinevat inimest või organisatsiooni.

- Võrgustiku hing oli osaluskogulane Rosette Liis Uus;
- Aasta osaluskogu oli Järva valla noortevolikogu;
- Aasta noorteühing oli Eesti Õigusteaduse Üliõpilaste Liit.
- Aasta teo huvikaitses tegi Fridays For Future.
- Aasta projekti kategoorias võitsid nii Toila valla noortevolikogu kui ka Eesti Arstiteadusüliõpilaste Selts.

ENL pani tunnustuse saanutele välja ka auhinnad, võrgustiku hing sai 100 EUR suuruse kinkekaardi ja organisatsioonid (5) said 200 EUR suurused kinkekaardid.

Enne tänusündmuse algust korraldati ka vestlusõhtu, et esinejad saaksid osalejatele anda edasi väärt mõtteid ja ideid. Lavale astusid muusik ja arengutreener Sandra Vabarna, kes rääkis eesmärkide saavutamisest ning Rahakratt, kes rääkis finantsmaailmast ja investeerimisest noortele paremini mõistetaval moel kui ehk teised sama valdkonna kõnelejad. Osalejad said ettekannete kaudu ise hinnata, kui hästi neil on nt puhkuse, suhete, treenimisega jms. Lisaks õppida paremini juhtida nii enda kui ka seeläbi organisatsiooni finantse.

Tänusündmuse meelelahutusosa sisutas meeskonna poolne Kahoot ENLi ja aasta tegevuste kohta ning õhtu lõpus tuli lavale ka artist.

Noorte osalusprogramm

2023. aasta lõpuks oli Eestis 49 omavalitsuses toimiv osaluskogu: 36 toimivat noortevolikogu, 8 toimivat aktiivgruppi ning 8 noortevolikogu loovat aktiivgruppi. Lisaks oli 2023. aastal 9 vajaduspõhiselt toimivat aktiivgruppi. Eestis on 9 omavalitsust, kus on noortevolikogu loodud, aga hetkel ei toimi ning 4 omavalitsust, kus puudub noorte osaluskogu (Loksa, Lüganuse, Luunja, Võru vald). Lisaks tegutses 4 maakondlikku noortekogu (Võrumaa, Pärnumaa, Lääne-Virumaa, Tartumaa).

Statistika kohaselt oli 2023. aastal 79st omavalitsusest toimiv osaluskogu, sh noortevolikogu või noorte aktiivrühm 49 omavalitsusel, mis moodustab 62% omavalitsuste koguarvust.

Noorte osalusvaldkonna alase teadlikkuse tõstmine

Noorte osalusvaldkonna alase teadlikkuse tõstmiseks on ENL koondanud parimaid praktikaid, dokumenteerinud koolitusi ja kohtumisi ning noorte teadlikkuse tõstmiseks levitanud neid ENLi koduleheküljel ja sotsiaalmeedias. Huvikaitsealase teadlikkuse suurendamise raames tehti koostööd ka The BodyShop-iga.

15. aprillil toimunud koolituspäeva raames koondati materjale, mida kasutada meeskonnatunde loomise ja toimiva meeskonnatöö tagamise ja huvikaitse õppematerjalide koostamiseks. 16. septembril valmis 2023. aasta Osalusakadeemias erinevaid osalusvõimalusi tutvustav infomaterjal plakati näol.

Alustati ka praktiliste juhendmaterjalide väljatöötamist. Esimesena valmis tööleht “Noorte osaluse fond ühel lehel”. Töövihikute formaadi jaoks sisendikorje toimus samuti 2023. aastal, et luua vastavalt tulemustele erinevaid juhendmaterjale nii osaluskogudele kui ka kohaliku omavalitsuse esindajatele, vastates nende ootustele ja vajadustele. Protsess jätkub 2024. aastal.

Lisaks on valdkonna aktuaalsuse tõstmiseks ning info levitamiseks ENL osalenud erinevatel suurematel noortevaldkonna sündmustel, debattidel ja aruteludel ning noorte osaluse teemaliste podcastide salvestustel.

Noorte osalusvaldkonna alase teadlikkuse tõstmise eesmärgil korraldas ENL Euroopa Noortedialoogi raames Ida-Virumaa piirkonnas noortekonverentsi “Näeme Narvas!”, kus osales 155 noort üle kogu Eesti. Osalusprogrammi raames viidi noortekonverentsil läbi kaks töötuba teemal “Kuidas jõuda ideest teostuseni?”.

Arendamaks noorsootöö tudengite koolitusvõimalusi noorte osaluse valdkonnas, alustati koostööd noorsootöö eriala koolitust pakkuvate kõrgkoolidega. Koostööettepanek tehti Tallinna Ülikoolile, Tartu Ülikooli Narva Kolledžile ja Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemiale. Esimene koostöökohtumine Tallinna Ülikooli noorsootöö dotsendi Tanja Dibouga toimus

06.09.2023, et kaardistada ühised koostöökohad noorsootöö tudengite koolitamisel noorte osaluse valdkonnas. Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia ja Narva Kolledžiga sõlmitakse detailsemad kokkulepped 2024. aasta alguses. Koostöö tulemusena toimub esimene noorte osaluse teemaline praktiline koolituspäev Tallinna Ülikooli noorsootöö tudengitele 31.01.2024.

Koostöö- ning koolituskohtumised

Noorte osalusvaldkonna alast kodanikuosalust on toetatud peamiselt läbi koolituste, visiitide ja koolitustegevuste omavalitsustes. Visiitide raames kaardistati noorte osalust ja kaasamist kohalikul tasandil. Alustavatele noortevolikogudele on läbi viidud “Noortevolikogu ABC” koolitusi. Aasta jooksul läbi viidud koolikülastuste fookuses olid eelkõige muukeelsed noored ning nende teadlikkuse tõstmine osalusest ja kaasamisest. Aasta vältel viidi läbi 45 koolitust ja koolide külastust, mille raames on jõutud 1453 nooreni.

Toimivate osaluskogude toetamiseks on alustatud “Toimiva osaluskogu kvaliteedikriteeriumite” koostamisega, tehes sealjuures koostööd HTM-i esindajatega. Noorte osaluse arendusjuhid osalevad HTM-i eestvedamisel toimuva noortevaldkonna kvaliteedihindamise protsessi tegevustes, töötamaks välja noorte osaluskogudele kvaliteedikriteeriumid.

2023. aastal toimus kokku 48 visiiti kohaliku omavalitsuse juurde, et kohtuda kohalike omavalitsuste spetsialistide, juhtide, noorsootöötajate ja noortega. Kohtumiste eesmärk oli kaardistada ja välja selgitada kohaliku noorte kaasamise olukorra ning kaasnevad vajadused. Koostöökohtumistel jagati infot koostöövõimalustest teiste omavalitsustega, ENLi võrgustikule suunatud sündmuste ning koolitusvõimaluste kohta. Visiitidest ja koolituskohtumistest valmisid kokkuvõtted, mis edastati osalenud osapooltele.

Kohtumiste tulemusena alustati kohaliku omavalitsuse tasandi noorsootöö spetsialistidele suunatud noorte osaluse ja noorte osaluskogu teemaliste koolitusmaterjalide koostamist ning koostöös Haridus- ja Noorteameti, Eesti Noorsootöötajate Kogu ja Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendustega kohalike omavalitsuse noorsootöö spetsialistide koostöövõrgustiku ning arenguprogrammi loomist. ENL panustab arenguprogrammis noorte osaluse ja kaasatuse

teemalise koolituspäeva ning õppevisiidi läbiviimisega. Tegevused on ette valmistatud ning leiavad aset 2024. aastal.

2023. aasta jooksul toimus ka 24 noorte osaluse teemalist koostöökohtumist erinevate noortevaldkonna ekspertidega, sh NAPO, HTM, HARNO, ENK, EANK, SANA jt.

Osaluskogu liikmete koolituspäevad

15. aprillil toimus Tallinnas osaluskogude liikmetele ühepäevane koolituspäev "Kuidas panna osaluskogu toimima?", mis keskendus noortevolikogu kui organisatsiooni ja noortevolikogu kui noorte esindaja teemavaldkondadele. Koolituspäeval jagasid oma kogemust ja häid praktikaid Viljandi linna noortevolikogu, Tallinna linna noortevolikogu ja Järva valla noortevolikogu esindajad. Tagasiside küsitluse põhjal andis 84,9% osalenutest oma hinnanguks koolitusele "hea" või "väga hea". Koolitusel oli osalejaid kokku 61.

Teine koolituspäev "Kuidas tagada osaluskogu kvaliteetne toimimine?" toimus 11. novembril Tartus Ahhaa Keskuses. Koolituspäeva keskmeks oli osaluskogu kvaliteet - osaluskogud piloteerisid ning andsid sisendit koostamisel olevate osaluskogu kvaliteedikriteeriumitele. Alustavatele osaluskogudele jagasid oma kogemusi osaluskogu tööst Tartu Linna Noortevolikogu liikmed - kogenud osaluskogulased õppisid koostöös, kuidas efektiivsemalt osaluskoguga otsustajateni jõuda ning kuidas osaluskogu mõju ja nähtavust suurendada. Tagasisideküsitluse põhjal andis 92,9% osalenutest oma hinnanguks koolitusele "hea" või "väga hea". Osalejaid oli koolitusel kokku 58.

Hooajakoolid

Hooajakool "Osalusakadeemia 2023" toimus 16.-17. septembril Tallinnas, mis oli suunatud nii osaluskogudele, noorteühendustele kui kohaliku omavalitsuse ametnikele/noorsootöötajatele. Kogemusi jagasid ja töötubasid viisid läbi Nuorten Akademia spetsialistid Soomest, kaardistati noorte osaluse võimalusi erinevatel tasanditel ning otsiti väljakutsete lahendusi minihäkaton formaadis. Teisel koolituspäeval keskenduti avalikule esinemisele ja argumenteerimisele (eraldi koolitused osaluskogulastele ning kohaliku omavalitsuse ametnikele/noorteühingutele koostöös Eesti Väitlusseltsiga) ja arutleti valimis- ja kandideerimisea langetamise teemadel.

Tagasisideküsitluse põhjal andis 96,7% osalenutest oma hinnanguks hooajakoolile "hea" või "väga hea". Hooajakoolis oli kokku 64 osalejat.

Osaluskogude juhtide ümarlaud

2023. aasta esimene Juhtide Ümarlaud toimus 4. märtsil Tallinnas, kus tutvustati ENLi 2023. aasta osalusvaldkonna kava ja teostati sisendikorje koolitusvajaduse väljaselgitamiseks. Tutvustati uuenenud Noorte Osaluse Fondi, toimus erinevaid huvikaitsevõimalusi tutvustav töötuba ja viidi läbi ENLi arengukava töötuba. Esimesel Juhtide Ümarlaua oli osalejaid kokku 18, kellest tagasisideküsitluse põhjal andis 92,3% osalenutest oma hinnanguks "hea" või "väga hea".

Teine Juhtide Ümarlaud toimus 28. oktoobril Tallinnas. Ümarlaua fookuses oli osaluskogu kvaliteetne juhtimine ning järjepidevuse tagamine, mille kohta jagasid osaluskogude juhtidele oma teadmisi Eesti Bioteaduste Üliõpilaste ja Eesti Arstiteadusüliõpilasseltsi juhatuse liikmed. Lisaks andsid osaluskogude juhid sisendit ENL-i arengukava koostamisse ning 2024. aasta osalusprogrammi tegevuskava loomisesse. Tagasisideküsitluse põhjal andis 100% osalenutest oma hinnanguks Juhtide Ümarlauale "hea" või "väga hea". Osalejaid oli kokku 18.

Osaluskogude mentorlusprogramm

2023. aasta osaluskogude mentorlusprogrammis oli kokku 11 mentorit, kes olid toeks Tapa, Mulgi, Kambja, Saarde, Põltsamaa valla noortevolikogudele ja Sillamäe linna noortenõukogule. Tulemusena Peipsiääre valla noortevolikogu mentorlus enam edasistes tegevustes tuge ei vaja. 2024. aasta mentorlusprogrammiga liitumise huvi näitas üles Jõgeva vald, Alutaguse vald, Elva vald ja Jõhvi vald, kes löid 2023. aasta sügisel uued noortevolikogu koosseisud.

Aasta vältel toimus 19 mentorprogrammi kohtumist, mille raames on kasutatud osaluskogult-osaluskogule õppemetoodikat. Mentorlusprogrammi raames viidi läbi koolikülastusi, veebi- ja füüsilisi kohtumisi ning konsulteeriti telefoni teel. Erinevatest mentorlusprogrammi tegevustest sai osa 225 inimest, sh noored, noorsootöötajad ja kohaliku tasandi spetsialistid.

Mentorlusprogrammi raames koondati mentoritele abimaterjali mentorluse edukaks läbiviimiseks ning lõpetati mentorlusprogrammi raamistiku uuendamine, mis võimaldab tagada mentorite töö kvaliteedi. Raamistikust ja teoreetilisest alusest valmis 2023. aasta lõpuks juhendmaterjal “Osaluskogu mentori ABC”.

Osaluskogude mentorite toetamiseks nende tegevuses toimus aasta vältel 1 kohtumine (29.03), 1 koolituspäev (19.06) ja 1 koostöökohtumine aasta lõpus (21.12).

19. juunil toimunud mentorite koolituspäeval käsitleti teemadena kontakti loomist, grupiprotsesse ja nende juhtimist. Samuti kaardistati ja analüüsiti oma tugevusi ja arenguvajadusi mentorina. Mentorite koolitajaks oli haridusmentor Triinu Pääsik.

2024. aasta jaanuaris kuulutatakse välja mentorlusprogrammi mentoriks kandideerimine, mis lähtub uuendatud mentorlusprogrammi raamistikust. Plaanis on mentorite koolitamisel teha koostööd Haridus- ja Teadusministeeriumiga..

Noorte osaluse fond

Noorte osaluse fond läbis 2023. aasta alguses uuenduskuuri, mille raames uuendati taotlusvormi, taotlemise korda ja kolleegiumi töökorda, lisaks loodi fondi juurde hindamisjuhend. Noorte osaluse fondi 2023. aasta prioriteetideks oli noorte kaasamine seisukohtade kujundamisesse, huvikaitse, osalusvõimaluste jätkusuutlikkus ja koostöö.

Noorte osaluse fondi laialdaseks levikuks toimusid 12. aprillil ja 23. augustil veebis infotunnid, 16. septembril osalusakadeemia ning septembri ja oktoobri vältel veebikonsultatsioonid.

Osalusakadeemia 2023 raames viidi läbi Noorte osaluse fondi minihäkaton, et soodustada osalejate omavahelist koostööd ühistaotluse kirjutamise eesmärgil. Minihäkatoni jaoks töötati välja tööleht “Noorte osaluse fond ühel lehel”.

2023. aasta septembris ning oktoobris viidi läbi 7 veebikonsultatsiooni, mille eesmärk oli aidata huvilistel formuleerida idee projektiks, suunata projektiideed vastavalt Noorte osaluse fondi projektisuundadele või anda vastuseid projekti taotlusvormi puudutavatele küsimustele.

Suuremahulise toetusfondi ülejäägi tõttu viidi perioodil 18.-25. oktoober Noorte osaluse fondi raames läbi välkvoor, mille eesmärk oli vastavalt noorsootöö nädala teemakäsitlemisele keskkonnateemaliste osaluskohvikute korraldamine. Tegu oli lisavõimalusega noortel oma piirkonnas noorte osaluse fondi abil viia läbi huvikaitsealaste tegevuste jaoks sisendikorjeid keskkonnateemade käsitlemiseks kohalikul tasandil.

Projektifondi oli võimalik taotlusi esitada aastaringelt. Viimane taotluste esitamise tähtaeg oli 31. oktoober. Projektitoetuse saajatega sõlmiti toetuslepingud. 2023. aastal laekus projektifondi kokku 43 projektitaotlust, millest 7 välkvooru raames ja 36 aasta jooksul. Laekunud taotluste kogusumma oli 61 846 €.

Toetuse noorte osaluse fondist sai 22 projektitaotlust (summas 31 493 €). Välkvooru esitati lisaks veel 7 projektitaotlust (summas 6409 €). Kokku toetati Noorte osaluse fondi raames 2023. aastal 29 projektitaotlust. Noorte osaluse fondi kaudu anti kokku välja 37 902 €. Toetatud projektitegevuste raames tekkinud jäägid kuulusid tagastamisele Eesti Noorteühenduste Liidule, Noorte osaluse fondi jääk oli aasta lõpuks 12 098 €. Kasusaajate arv projektides oli 1363 inimest, sh noored, noorsootöötajad, kohaliku tasandi spetsialistid ja otsustajad.

Noortepoliitika ja huvikaitse

2023. aastal lõid ENLi esindajad kaasa järgmistes komisjonides/töörühmades:

- Bonn protsessi/ EYWA töörühm;
- noorteinfo kvaliteedihindamise töörühm;
- noorsootöötajate kutsekomisjoni töörühm;
- kohaliku omavalitsuse ametnike arenguprogramm (ENK, EANK, HARNO);
- noorsootöötaja kutseala komisjon;
- avatud valitsemise eksperdirühm (Riigikantselei);
- säästva arengu komisjon (Riigikantselei);
- haridus- ja noortevaldkonna arengukavade juhtkomisjon (Haridus- ja Teadusministeerium);
- noorteühingute rahastamise komisjon (Tallinna Haridusamet);

- heaolu arengukava juhtkomisjon (Sotsiaalministeerium);
- ETAR-projekti mõttekoda;
- Võrdse kohtlemise võrgustik;
- Siseturvalisuse arengukava juhtkomisjon;
- Erasmus+ ja Euroopa Solidaarsuskorpuse noortevaldkonna juhtkomisjon
- Noortegarantii juhtrühm

Antud nimekiri ei ole täielik ning ühekorseid kaasamisi, valiku- ja hindamiskomisjone jms on veel palju. Alljärgnevalt aga mõned näited kohtumistest.

Aastateks 2023 - 2026 on Kultuuriministeerium, Sotsiaalministeerium ning Haridus- ja Teadusministeerium leppinud kokku liikumisaktiivsuse edendamise tegevuskava koostamises. 8. jaanuaril toimus seondult seminaripäev, kus lisaks ministeeriumide esindajatele kutsuti osalema ka valdkondade eksperdid. ENLi seisukohad esitas juhatuse aseesimees Kaarel Taimla.

14. märtsil toimus säästva arengu komisjoni kohtumine Riigikantseleis, ENLi esindas juhatuse aseesimees Kaarel Taimla. Teemadeks olid: vaimse tervise tegevused (fookusega noored ja lapsed); kestliku aruandluse kohustus ettevõtetele; rohepöörde tegevusplaani 2023-2025 arutelu ja Eesti 2035 tegevuskava arutelu.

17. mail toimus NOORUM, mille raames kohtuti Haridus- ja Teadusministriga. ENL rääkis organisatsiooni eesmärkidest, sh soovist kaasa rääkida eestikeelsele haridusele ülemineku osas.

24. mail oli Siseministeeriumi ja nende partnerite kohtumine, kus anti ülevaade aastast, elanikkonna kaitse ja kuidas erinevad ühendused ja organisatsioonid saavad sellesse panustada. ENL esindaja Kaarel Taimla tutvustas viise, kuidas ENL nii otseselt kui ka kaudselt panustab antud valdkonda ja mida saaks veel ära teha.

2. novembril toimus Erasmus+ ja Euroopa Solidaarsuskorpuse juhtkomisjoni koosolek, kus osales Kaarel Taimla. Kaarel tõi välja oma mõtteid sellest, kuidas saaks valdkonnas ellu kutsuda positiivseid muutuseid.

7. novembril toimus kohtumine Euroopa Komisjonis. Kohtumisel oodati (sh ENLilt) hinnangut sellele, kuidas Eesti on toime tulnud erinevate haridus- ja sotsiaalvaldkonna väljakutsetega, sh nendega, mida Euroopa Komisjon eelmisel aastal riigipõhistes soovitustes välja tõi.

Noortenõukogud

Noortenõukogud on 5 ministeeriumi juures, mis kohtusid 2023. aastal vähemalt korra: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi noortenõukogu kohtus 4. jaanuaril ning 1. novembril, Kultuuriministeeriumi noortenõukogu kohtus 5. jaanuaril, Haridus- ja Teadusministeeriumi noortenõukogu kohtus 19. jaanuaril ning 22. septembril ja Keskkonna- ning Kliimaministeeriumi nõukogu kohtus (ja kohtub) regulaarselt. 2023. aastal loodi Regionaalministeeriumi noortenõukogu, mis kohtus 21. novembril esmakordselt minister Madis Kallasega. Kohtumise teemad olid ühistranspordisüsteemi arendamine, kultuurirandade meetmed ning erinevad kohalike tasandite probleemid.

5. aprillil toimus noortenõukogude ühiskohtumine, mille eesmärk oli muuta noortenõukogude töö eesmärgipõhisemaks ja efektiivsemaks. Kohtumisel tutvustati noortenõukogude rolli, jagati kogemusi ning tehti ettepanekuid, milline võiks olla nende töö tulevikus.

Lisaks katsetasime veebruaris noortedialoogi formaati, mis andis võimaluse noortel keskkonnahuvilistel kohtuda keskkonnaministriga ja talle küsimusi esitada. Selle formaadi kaudu on võimalik dialoogi kaasata ka neid noori, kes noorteühendustes kaasa ei löö ja noortenõukokku ei kuulu. Kohtumise kokkuvõttega on võimalik tutvuda [infonurgas](#).

Juuli lõpus toimus veebikohtumine Sotsiaalministeeriumi esindajaga, mille teemaks oli noortenõukogu loomine Sotsiaalministeeriumi juurde.

Riigikogu valimised 2023

Aasta algul oli huvikaitsetegevuste põhifookus suunatud Riigikogu valimistele. Selleks, et tekitada noortes huvi valimiste ning poliitika vastu, jagasime ENLi infonurgas ja sotsiaalmeedias ning ka teistes kanalites vastavasisuliselt materjale ja toetasime valimisdebattide korraldamist. ENL korraldas koostöös võrgustiku liikmetega kokku 11 debatti üle Eesti: Tallinnas, Tartus,

Pärnus, Võrus, Rakveres, Paides ja Narvas. ENLi partneriteks antud korraldamisel olid: Tallinna linna noortevolikogu, Pärnu linna noortekogu, Võru HUUB, Nõmme noorteaktiiv, Paide ja Türi noortevolikogud, Progressiivne Liikumine, Sillamäe Lastekaitse Ühing ja Fridays for Future. Osalejate arvu poolest kujunes kõige populaarsemaks Narvas toimunud valimisdebat ja maailmakohvik, kus osales kokku 102 inimest.

Riigikogu valimiste eel tegi noorteinfoportaal Teeviit intervjuu kõigi erakondade noortekogudega ning uurisid nende arvamusi erinevate noortele aktuaalsete teemade kohta. Omapoolse panuse sai anda ka ENL ning seda küsimuse esitamise näol. Antud küsimuseks oli: mis on teie seisukoht valimis- ja kandideerimisea langetamise osas Riigikogu ja Euroopa Parlamendi valimistel ning kandideerimisea langetamine kohalike omavalitsuste valimistel ja kuidas plaanite sellesse panustada, sh et soodustada noorte kandideerimist ja valimistel osalemist? Veebruaris toimus ka Teeviida poolt korraldatud veebinar [“Uus Riigikogu juba märtsis. Miks valida?”](#), kus oli ENLi esindajaks huvikaitse spetsialist. Veebinaril arutleti selle üle, miks üldse minna valida, kuidas leida õige kandidaat ning mille põhjal seda otsust teha.

ENLi infonurgas ilmus ka postitus, mis kandis pealkirja [“Riigikogu valimiste ABC”](#). Postituse eesmärgiks oli võimalikult lihtsalt seletada lahti valimiste põhjused, olulisus ning anda mõned näpunäited, kuidas oma valikut teadlikumalt langetada. Lähtudes ENLi Riigikogu valimiste platvormist kaardistasime erakondade valimisprogrammidest just need põhipunktid, mis platvormiga ühtisid ning ka selle välised lubadused, mis olid noortele suunatud. Tehtud kokkuvõtete põhjal kirjutasime kokku 3 postitust infonurka, mis kandsid pealkirja “Mida erakonnad noortele lubavad vol 1, 2 ja 3”. ENL kirjutas valimisi puudutava artikli ka infoportaali Teeviit kodulehele, mis kandis pealkirja [“Keda valida Riigikogu valimistel ja miks see on oluline?”](#).

Tõstmaks noorte valimisaktiivsust ning teadvustamaks noorte parlamendiliikmete olulisust, lõi ENL valimiste eel interaktiivse kaardi [“Vali noor”](#), millele kanti Riigikogu valimistel kandideerivad kuni 30-aastased kandidaadid. Info kaardirakenduse ja intervjuu kohta saatsime välja kõikidele erakondadele ja poliitilistele noortekogudele, et nad aitaksid meil kõikide kandidaatideni jõuda. Intervjuuankeedi kaudu oli võimalik kõikidel huvilistel end valijatele

tutvustada. Ankeet lähtus sellest, et valija saaks aru, mis on kandidaadi taust, tema poliitilised vaated ning väärtused. Kaardirakendusel oli valimisringkondade kaupa 62 kuni 30-aastast kandidaati, nendest 48 täitsid ka intervjuuankeedi. “Vali noor” kaardi kohta lisasime sotsiaalmeediasse ka mitu postitust, kus õpetasime ja kutsusime noori seda kasutama ning just noort kandidaati valima.

2023. aasta Riigikogu valimistel oli 613 301 hääletanut, kellest 6,7% moodustasid 18-24-aastased valijad. Riigi valimisteenistuse andmetel oli vanusegrupi 18-24 aastat valimisaktiivsus 45,7% ehk oma hääle andis ligikaudu 41 100 noort. Rohkem infot valimistulemuste kohta leiad [siit](#).

Valimiste järgselt edastasime ministeeriumitele [ENLi ootused uuele valitsusele](#). Formuleeritud soovitusel lähtusid ENLi strateegilistest dokumentidest, võrgustiku sisendit koondavast Riigikogu valimiste platvormist ning erinevatest noorte hulgas läbi viidud sisendikorjetest. Tehtud soovitusel hõlmasid teemadena noorte vaimset tervist, noorte kaasamist eestikeelsele haridusele üleminekul, kliimaseaduse koostamist ja vastuvõtmist, noorte osalusvõimaluste suurendamist läbi kandideerimis- ja valimisea langetamise ning noortenõukogude loomist iga ministeeriumi juurde. [Koalitsioonileppesse](#) läksid sisse järgnevad punktid seoses vaimse tervise ja valimisea langetamisega:

9.2.1. Toome vaimse tervise abisüsteemi kohest abi võimaldavad tõendus põhised psühhosotsiaalsed lähi- ja digitaalsed sekkumised.

9.2.2. Töötame valdkondade üleselt välja laste ja noorte vaimse tervise parandamise lahendused. Suurendame koolipsühholoogi teenuse kättesaadavust.

9.2.3. Kujundame toimiva seiresüsteemi inimeste vaimse tervise toetamiseks suunatud tegevuste tulemuslikkuse väljaselgitamiseks.

9.2.4. Laiendame vaimse tervise nõustamise ja kaasnevate teenuste kättesaadavust.

9.2.5. Jätkame vaimse tervise häireid ja riskikäitumist ennetavate programmide toetamist.

9.2.6. Pakume haridus- ja noorsootöötajatele väljaõpet vaimse tervise esmaabi pakkumiseks.

9.2.7. Koostöös erinevate osapooltega loome pikaajalise plaani erinevate kõrgema etapi vaimse tervise teenuste osutamise täiendamiseks, sh ravikodud, päevaravi jms.

10.1.12. Otsime Riigikogu ülest poliitilist konsensust, et 16- ja 17-aastased noored saaksid osaleda Riigikogu valimistel.

Uues Riigikogu koosseisus on mai seisuga viis kuni 30-aastast noort, kelleks on Anti Haugas (30), Reformierakond; Ester Karuse (30), Keskerakond; Hendrik Johannes Terras (30), Eesti 200; Hannah Lahe (24), Reformierakond ja Kristo Enn Vaga, Reformierakond.. Riigikogu 2019. aasta valimistel osutasid valituks kuus valimiste toimumise hetkel kuni 30-aastast noort, kelleks olid Ruuben Kaalep (26), EKRE; Erkki Keldo (29), Reformierakond; Anastassia Kovalenko-Kõlvart (28), pääses riigikokku asendusliikmena 2022. aastal, Keskerakond; Jaak Madison (28), EKRE; Tõnis Mölder (30), Keskerakond; Reili Rand (28), SDE.

ENLi juhatus kohtus 17. mail Hendrik Johannes Terrase (Eesti 200) ning Hanah Lahega (Reformierakond), et arutada, kuidas riigikogu liikmed saaksid kaasa aidata noorte osalusvõimaluste arendamisesse. 14. juuni kohtus ENLi tiim noorte osaluse toetusrühmaga, et tutvustada riigikogu liikmetele erinevaid osalusvõimalusi, mis Eesti noortel on. Samuti arutati koostöövõimalusi valimis- ja kandideerimisea langetamise teemal.

Muukeelsete noorte kaasamine

Muukeelsete noorte toimkond viis märtsis ja aprillis läbi täiendava konsultatsiooni, et kaardistada vene keelt emakeelena kõnelevate noorte muresid, ootuseid ja soovitusi. Konsultatsiooni käigus külastati Harju- ja Ida-Virumaa vene õppekeele ja keelekümbelprogrammi koole. Kuut kooli külastades kaasati ligikaudu 235 õpilast. Õpilased said sisendit anda nii klassiruumis avalikult sõna võttes kui ka anonüümselt erinevate ankeetküsitluste kaudu. Konsultatsiooni eesmärk oli saada sisendit selle osas, millised on noorte hirmud ja ootused seoses eestikeelsele haridusele üleminekuga ja sellega kaasnevate õppekorralduslike muutuste osas; mida on vaja noorte meelest teha, et eestikeelsele haridusele üleminek oleks sujuv, tõhus ja vene õppekeele koolides õppivate õpilaste eripärasid arvesse

võttev ja milliseid meetmeid ja õppestrateegiaid on vaja rakendada ning kuidas saab riik nende teostamisele kaasa aidata. Tulemustega saab tutvuda ENLi kodulehel, [siin](#).

Ühispöördumine haridus- ja teadusministri poole

Eesti Noorteühenduste Liit saatis aprillis koostöös Eesti Noorsootöötajate Kogu ja Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendusega uuele [haridusministrile pöördumise](#), et juhtide tähelepanu olulistele noortevaldkonna teemadele nagu noorsootöötajate järelkasv ja palk, noorte kaasamine ja osalusvõimaluste arendamine. Haridus- ja teadusminister Kristina Kallas kohtus noortevaldkonna esindusorganisatsioonidega 17. mail Noorumi raames, kus ENLi esindasid juhatuse liikmed.

Osaluskogude huvikaitse

Kevadel tehti algust osaluskogude huvikaitsevõimekuse kaardistamisega - osaluskogulastele saadeti küsitlus Google Forms'i keskkonnas ja ühendust võeti ka telefoni teel. Kaardistuse tulemusena selgus, et noorte teadlikkus huvikaitsest ning selle võimalustest on väga madal, mistõttu korraldame 15. aprillil koolituse “Kuidas panna osaluskogu toimima?”. Koolituse käigus said noored kahe sessiooni vältel osaleda enda poolt valitud töötubades ja arendada end soovitud teemadel. Koolituse teine sessioon kandis pealkirja “Noortevolikogu kui noorte esindaja” ning selle käigus said noored valida kahe töötoa vahel - 1) mis on huvikaitse ja kuidas noorte huve kohalikul tasandil kaitsta või 2) mis on noortevolikogu mõju, kuidas seda planeerida, mõõta ja kommunikeerida.

Osaluskogude huvikaitsealaseid parimaid praktikaid kaardistati sisendikorje vormi kaudu. Parimaid praktikaid esitasid 2023. aastal Tallinna linna noortevolikogu, Lääne-Harju noored, Tori valla noortevolikogu ja Anija valla noortevolikogu. Nendega on plaanis 2024. aastal teha podcast osaluskogude huvikaitsealaste tegevuste parimate praktikate jagamiseks. Huvikaitsealaseid parimaid praktikaid kaardistatakse sisendikorje vormi kaudu kuni 2024. aasta lõpuni.

Küsimustikud ja nende tulemused

Esimese poolaasta lõpus kogus osalusprogramm sisendit kohalike omavalitsuste ootuste kohta ENLile, millele said vastata nii ametnikuid kui ka osaluskogudes tegutsevad noored. Osaluskogude seas läbiviidud kvalitatiiv-kvantitatiivsele küsitlusele vastasid 22 osaluskogu esindajad 75st ehk 30% kõigist osaluskogudest. Vastanutest 20 ehk 91% (vt jn 1) olid noortevolikogude esindajad, üks noorte aktiivgrupi esindaja (4,5%) ning üks muu osalusvormi esindaja (mitteaktiivne noortevolikogu) (4,5%). Kohalike omavalitsuste noortevaldkonna eest vastutavate spetsialistide seas läbi viidud küsitlusele vastasid 51 omavalitsuse esindajad 79st ehk 64,6% kõigist omavalitsustest. Küsitlusele vastasid 14 maakonna omavalitsused. Küsitluste tulemuste kokkuvõtetega on võimalik lähemalt tutvuda ENLi [infonurgas](https://infonurgas.ee).

Välissuhtlus

Rahvusvaheline koostöö osalusvaldkonnas

Välissuhtluse arendamine raames toimusid mitmed kohtumised ja koostööd teiste riikide noorteühenduste liitudega, et omandada sealt parimaid praktikaid ning tutvuda riigi osalusvaldkonnaga.

Eesti Noorteühenduste Liit korraldas 24.-26. mail õppevisiidi Soome, kus kohtuti Tampere ja Helsingi osaluskogude, kohaliku omavalitsuse ametnike ja noorte osalust toetavate organisatsioonidega, et tutvuda nende osaluskogude toimimise mehhanismide ja meetoditega. Õppevisiidi käigus keskenduti ka sellele, kuidas noori selles protsessis aidatakse ja toetatakse. Visiidist valmis 2 kokkuvõtet infonurka: ametlik visiidi kokkuvõte, haridus- ja noorsootööspetsialist Nelli Kuldmaa kokkuvõte ja videopodcast osaluskogulastega. Soome õppevisiidil osales 7-liikmeline delegatsioon: Triin Roos, Kaarel Taimla ja Kätlin Merisalu Eesti Noorteühenduste Liidust, haridus- ja noorsootööspetsialist Nelli Kuldmaa Alutaguse vallast, Kirke Perillus Türi valla noortevolikogust, Indrek Paljak Saue valla noortevolikogust ja Rosette Liis Uus Viljandi linna noortevolikogust.

Osalusakadeemia raames kaasati partnerina rahvusvahelise kogemuse jagamiseks Soomest Nuorten Akatemia, kes jagas kogemusi noorte osalusvõimalustest Soome näitel ning viis läbi 2 töötuba osaluskogudele, noorteühingutele ja kohaliku omavalitsuse ametnikele/noorsootöötajatele.

Osalusprogrammi liikmed osalesid Eesti delegatsioonis Lätis toimunud foorumil „New Power in Youth (NPiY): Fostering youth participation in democratic life!“. Foorumi fookuses oli sektoritevaheline koostöö noorte osaluse ja kodanikuhariduse valdkondades. Õpirändest valmis kokkuvõtte infonurka. Eesti delegatsiooni kuulusid Eesti Noorteühenduste Liidu esindajatena Kätlin Merisalu ja Teele Tõnisson.

Osaluskogulastest, noorteühingute liikmetest ja ENLi esindajatest koosnev 6-liikmeline delegatsioon osales Baltic Youth Exchange 2023 noortevahetusel "Youth in times of crisis" perioodil 03.12.2023 - 10.12.2023, Saksamaal. Osalemisest valmis infonurka osalejate poolt kokkuvõtte. Eesti Noorteühenduste delegatsiooni kuulusid: Kaarel Taimla, Hans-Kristjan Raid ja Evelina Hassanova ENList, mentorlusprogrammi mentor Sanne Säär, Skautide esindaja Elo Joandi ja Jõelähtme valla noortevolikogu liige Maria Susanna Piirimäe.

Esindatus välissündmustel

2023. aasta välissündmused, kus ENLi esindati:

1. Euroopa Noortekonverents, 20.-22.03, Växjö, Rootsi
Osalejad: Triin Roos (ENL), Hanah Lahe (Reforminoored, Noorte keskkonnanõukogu), Aliise Litvinov (Noored Rohelised)
2. Põhja-Makedoonia õppevisiit, 26.-31.03, Skopje, Makedoonia
Osalejad: Triin Roos, Kaarel Taimla (ENL)
3. Euroopa Noortefoorumi üldkoosolek, 20.-23.04, Brüssel, Belgia
Osaleja: Triin Roos (ENL)
4. Malta õppevisiit, 24.-28.04, Malta
Osalejad: Triin Roos, Kaarel Taimla, Hannaliisa Rebane, Kätlin Merisalu (ENL)
5. Future Agents NOW projektitiimi kohtumine, 22.-24.05, Haslev, Taani

- Osalejad: Triin Roos, Linda Luts, Hanna-Stiina Tornius (ENL)
6. Soome õppevisiit, 24.-26.05, Helsingi ja Tampere, Soome
Osalejad: Triin Roos, Kaarel Taimla, Kätlin Merisalu (ENL), Kirke Perillus (Türi noortevolikogu), Indrek Paljak (Saue noortevolikogu), Rosette Liis Uus (Viljandi linna noortevolikogu), Nelli Kuldmaa (Alutaguse vallavalitsus)
7. Brüsseli õppevisiit, 29.05-1.06, Brüssel, Belgia
Osalejad: Triin Roos (ENL), Valentina Bortnovski (Kesknored), Joanna Veeremaa (Noor Eesti 200)
8. Euroopa noorteüritusel EYE2023 ja EP koolitus, 8.-10.06, Strasbourg, Prantsusmaa
Osaleja: Elisabeth Viriassova (Tallinna linna noortevolikogu, Haabersti noortenõukogu)
9. BSSSC Youth Event, 12.-15.06, Rendsburg, Schleswig-Holstein
Osalejad: Sandra Laur (Tartu valla noortevolikogu) ja Norman Vester (Noor Eesti 200)
10. Youth Forum Academy 2023, 25.-29.06, Dworp, Belgia
Osaleja: Kaarel Taimla (ENL)
11. Ministerial Conference on Environment and Health, 5.-7.07, Budapest, Ungari
Osalejad: Mari Perens (Eesti Arstiteadusüliõpilaste Selts)
12. Euroopa Noortekonverents, 1.-4. oktoober, Alicante, Hispaania
Osalejad: Triin Roos (ENL), Triine Kose ja Rudolf Kasper Naruski (Euroopa Liidu noordelegaadid)
13. YHO Advanced Advocacy School, 9.-13. oktoober, Brüssel, Belgia
Osaleja: Karl-Sten Kõrgmaa (Eesti Arstiteadusüliõpilaste Selts)
14. Euroopa Noortefoorumi üldkoosolek, 17.-18.11, Berlin, Saksamaa
Osaleja: Rudolf Kasper Naruski (Euroopa Liidu noordelegaat)
15. Nordic Youth Summit, 24.11-25.11, Reykjavik (Island)
Osalejad: Triine Kose (Euroopa Liidu noordelegaat)
16. Rahvusvaheline kick-off konverents Riias, 28-30.11.2023, “New Power in Youth” (NPiY)
Osalejad: Kätlin Merisalu, Teele Tõnisson (ENL)
17. Baltic Youth Exchange, 03.12.-10.12.2023, Hamburg, Mözen (Saksamaa)

Osalejad: Kaarel Taimla, Evelina Hassanova, Hans-Kristjan Raid (ENL), Elo Joandi (Eesti Skautide Ühing), Sanne Säär (Kuusalu Noortevolikogu), Maria Susanna Piirimäe (Jõelähtme Noortevolikogu).

Noordelegaadid

2023. aasta septembris sai alguse Eesti noordelegaatide vaheline koostöö ning loodi Eestis tegutsevate noordelegaatide võrgustik. Seda koostööd on hakanud eest vedama Eesti Noorteühenduste Liit, koordineerides koostöökohtumisi kõikide teadaolevate Eestis tegutsevate noordelegaatidega. 22. detsembril toimus ENLi uue juhi Kaarel Taimla ametiaja esimene kohtumine noordelegaatidega. Paika pandi plaane ühisteks tegevusteks 2024. aastal, kaardistati arengukohti jms. Kohtumisest võttis lisaks noordelegaatidele osa ka ENLis töötav Teele Tõnisson, kes 2024. aastal hakkab noordelegaatide ka aktiivsemalt nende tegevuses toetama.

2023. aastal keskenduti teadlikkuse tõstmisele noordelegaatide programmidest. Selle raames võeti ühe tegevusena aktiivselt kasutusele veebileht <https://noordelegaat.ee/>, kust leiab informatsiooni noordelegaatide programmide ja tegevuste kohta. Lisaks ÜRO noordelegaadile on kodulehel välja toodud kliimadelegaat, Euroopa Nõukogu (CLRAE) noordelegaat ja Euroopa Liidu (EL) noordelegaadid. Noortevaldkonna ajakirjas MIHUS ilmus artikkel teemal “[Noordelegaadid kui populaarsust koguv osalusvõimalus](#)”.

2023. aasta kevadel aitas ENL keskkonnaministeeriumil valmistada ette konkurssi kliimaläbirääkimiste noordelegaadi valimiseks.

Euroopa Liidu noordelegaadi programm

Euroopa Liidu noordelegaadid esindavad Eesti noori kaks korda aastas toimuval Euroopa Noortekonverentsil, aitavad ellu viia Euroopa Noortedialoogi projekti Eestis, kujundavad noortelt saadud sisendi põhjal ettepanekuid nii Euroopa Komisjonile kui Eesti poliitikakujundajatele, osalevad erinevatel Euroopa Liiduga seotud sündmustel nii Eestis kui välismaal ning kommunikeerivad oma tööd noordelegaadina ja Euroopa Liidus toimuvat.

Eesti Noorteühenduste Liit viis juulis võrgustiku organisatsioonide (noorteühenduste ja osaluskogude) seas läbi konkursi kahe Euroopa Liidu noordelegaadi leidmiseks. Kokku kandideeris 16 noort, kelle seast valiti välja Rudolf Kasper Naruski (Parempoolsed Noored) ja Triine Kose (Pärnu linna Noortekogu).

Euroopa Liidu noordelegaadi programm on osa “Euroopa Noortedialoogi” projektist, mida viib Eestis ellu Eesti Noorteühenduste Liit. Projekti rahastajateks on Euroopa Komisjon ning Haridus- ja Teadusministeerium.

ÜRO noordelegaadi programm

ÜRO noordelegaat on vabatahtlik noor, kes on osa ametlikust Eesti ÜRO delegatsioonist ning osaleb ÜRO peaassambleel, 3. komisjonis ja sotsiaal-ja majandusnõukogus ühe aasta jooksul. Samuti osaleb noordelegaat nii palju kui vaja ka delegatsiooni sisulises töös. Noordelegaat annab tavaliselt oma sisendit just noortega seotud teemadel. Kuuendaks ÜRO noordelegaadiks oli Hanna-Stiina Tornius, kes valiti ametisse 2023. aasta märtsis ning kelle mandaat kestis 2023. aasta lõpuni.

ÜRO noordelegaadi programmi 2023. aasta tegevuste kokkuvõte

- 16.03 Välisministeeriumis ümarlaud „Noorte roll diplomaatias“; osa Future Agents NOW projektist – läbi viisid ENL (endine) juht Triin Roos ning viies ÜRO noordelegaat Linda Luts, Hanna-Stiina oli osaleja.
- 11.-12.04 kajastus sotsiaalmeedias (Hanna-Stiina) külastusest Euroopa Parlamenti ning NATO peakorterisse (Eesti NATO Ühingu kaudu).
- 16.04 Eesti, Läti ja Leedu noordelefaatide poolt ECOSOC Youth Forumi eelne online üritus „The Importance of Safe & Clean Energy for Youth in the Baltics“ (SDG 7).
- 18.04 Online üritus „Engine Room Meet: ECOSOC Youth Forum“, mida korraldas Our Future Agenda (ettevalmistav kohtumine kodanikuühiskonnaga).
- 20.04 kajastus sotsiaalmeedias NATO-EL Ümarlauast Tallinnas.
- 20.04 ettevalmistav kohtumine Välisministeeriumis ECOSOC Youth Forumiks.

- 24.04-28.04 ECOSOC Youth Forum New Yorkis (osalemine plenaaristungitel, regionaalsetes ja temaatilistes gruppides, kõrvalüritustel jms);
 - 24.04 toimus EL alalise esinduses ÜRO juures Future Agents NOW raporti [Global Youth Voices](#) launch, mida Hanna-Stiina modereeris. Raportit esitles Taani Noorteühenduste Liidu esindaja Julian Lo Curlo, paneelis osalesid Euroopa Liidu alalise esinduse ÜRO juures (nüüdseks endine) juht Olof Skoog, UNDESA esindaja Samantha Savarese ning Ungari ÜRO noordelegaat Csenge Margit Offenbächer.
 - ECOSOC Youth Forumi ametlik programm kestis 25.04-27.04. Osalemine täies mahus, muuhulgas toimusid temaatilised sessioonid SDG 6 ja 7 teemadel. Läti noordelegaat osales SDG 7 paneelis ning kajastas 16.04 üritusel kõlanud Balti noorte seisukohti.
 - Kõrvalüritused ja kohtumised: Be Seen, Be Heard vastuvõtt 25.04; hommikusöök US Special Envoy on Global Youth Abby Finkenaueriga (26.04); nn nupukohtumine UN Secretary General's Envoy on Youth Jayathma Wickramanayakega; kõrvalüritused “Youth Can Move the World: Transformative Leadership in the UN System”, “The Future of Multilateralism”, “Disarmament for Development: Rebalancing Military Expenditures with Development Priorities” ja “Leveraging Youth Thought Leadership on Global Stages and in Global Decision Making”.
- 09.05 Kohal Euroopa päeva üritusel Vabaduse Väljakul (Eesti NATO Ühinguga).
- 22.05-24.05 Future Agents NOW kohtumine Haslevis, Taanis. Arutelu all oli treeningprogramm noordelefaatide programmijuhtidele. Eesti poolt osalesid lisaks Hanna-Stiinale ka Triin Roos ja Linda Luts.
- 05.06 Online osalemine NATO Youth Summit'il (sotsiaalmeedias kajastus).
- 12.06 Kohal Baltic Pride 2023 üritusel.
- 19.06 Välisministeeriumis üritus „Women's rights are human rights“ (sotsiaalmeedias kajastus).

- 01.08-15.09 Välisministeeriumis praktika rahvusvaheliste organisatsioonide ja inimõiguste osakonnas. Ülevaate saamiseks UNGA ettevalmistustest ning üritustest. Abistamine kõnede ja kahepoolsete kohtumiste ettevalmistamiseks, koosolekutel märkmete tegemine jms.
- 11.08 Panelist Arvamusfestivali arutelu hariduse alal „Noored, rahu ja julgeolek. Riigikaitseõpetuse tulevik“. Noored, rahu ja julgeolek on ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioon 2250, mille implementeerimine arutelu alla tuli. Kaaspanelistid: Brigaadikindral reservis Artur Tiganik, riigikaitseõpetaja, Aare Jamnes, Kaitseressurside Ameti vabatahtliku panustamise osakonna juhataja, Markus Rosin, reservohvitser ja Eesti NATO Ühingu liige. Modereeris endine ÜRO noordelegaat Linda Luts ning avakõne pidas Ross Allen, Ühendkuningriigi suursaadik Eestis.
- 18.08 Baltic Youth Forum: Youth, Peace and Security - üritus toimus Tallinnas ning korraldajaks oli noordelegaat Hanna-Stiina. Eesti, Läti ja Leedu noortega arutati UNSCR2250 rakendamist Eestis. Järgmisel aastal peaks Baltic Youth Forum aset leidma Leedus ning teema määratakse nende poolt (eelmine aasta toimus Lätis).
- 02.09-04.09 Future Agents NETWORK kohtumine Tallinnas; projekti Future Agents NOW raames korraldasid Linda Luts ja Hanna-Stiina projektikohtumise Eesti, Soome ja Taani noordelefaatidele. Alguse sai ka Eesti noordelefaatide vaheline koostöö.
- 10.09 Online üritus „Virtual Exchange for United Nations Youth Delegates“ – ettevalmistav kohtumine ÜRO Peaassamblee kõrgetasemelise nädala ning kolmanda komitee töö jaoks, mille korraldas UNYD Virtual Working Group koostöös UNDESA ja Austria alalise esindusega ÜRO juures.
- 17.09-30.09 ÜRO Peaassamblee kõrgetasemeline nädal New Yorkis – läbivalt aitas noordelegaat esinduse praktikante riigikõnede kuulamise ning memode kirjutamisega.
 - Major Group for Children and Youth (MGCY) üritused kodanikuühiskonnaga: “Youth Blast” (18.09), hariduse ümarlaud (19.09), Summit of the Future teemaline kohtumine (22.09);
 - kõrgetasemeline kohtumine Women, Peace and Security focal points-idega (21.09) - Välisministeeriumile memo;

- kohtumised ja vastuvõtud (US Special Envoy on Global Youth Abby Finkenauega, Eesti ja EL delegatsioonidega, noordelegaatidega);
- Portugali esinduses briifing noorte resolutsiooni kohta (29.09);
- 13.10 Kajastus sotsiaalmeedias Eesti NATO Ühingu iga-aastasest Women, Peace and Security konverentsist.
- 16.10 Ettevalmistav kohtumine Riigikogus Hanah Lahe ning Eesti kliima noordelegaadi Anna Celine Kraus'iga lähenevaks paneel-aruteluks ja konverentsideks soolise võrdõiguslikkuse ja kliimamuutuste seotuse teemadel.
- 24.10 Panelist konverentsi „Milline Rohepööre on õiglane?“ arutelu „Kes võidab rohepöördest“. Kaaspanelistid: kliimaminister Kristen Michali, president Kersti Kaljulaidi ja Tallinna abilinnapea Joosep Vimm. Modereeris Mihkel Raud.
- 26.10-27.10 Konverents „Youth Empowerment in Climate Action: Ensuring Gender Equality and a Fair Transition in the Triple Planetary Crisis“ Kopenhaagenis. Eestit esindasid lisaks Hanna-Stiinale Riigikogu liige Hanah Lahe, Eesti kliima noordelegaat Anna Celine Kraus ning üks Eesti Euroopa Liidu noordelegaatidest Triine Kose.
- 02.11 Online üritus "Meaningful Global Youth Representation: Best Practices of National UN Youth Delegate Programmes", mida korraldas Future Agents NOW tiim (sh Hanna-Stiina) koostöös UNDESA ja EL alalise esindusega ÜRO juures.
- 24.11 Kajastus sotsiaalmeedias Baltic-Nordic Youth Forumist Tallinnas (korraldaja Eesti NATO Ühing).
- 06.12 külalistund „ÜRO ja noored“ Tallinna Inglise Kolledžis
- 08.12 külalistund „ÜRO ja noored“ Heino Elleri nimelises Tartu Muusikakoolis
- 08.12 külalistund „ÜRO ja noored“ Jaan Poska Gümnaasiumis
- 11.12 külalistund „ÜRO ja noored“ Narva Gümnaasiumis
- 11.12 külalistund „ÜRO ja noored“ Narva Eesti Gümnaasiumis (10. ja 12. klassile)
- 15.12 külalistund „ÜRO ja noored“ Pelgulinna Riigigümnaasiumis
- 19.12 külalistund „ÜRO ja noored“ Tõnismäe Riigigümnaasiumis
 - külalistunnid andsid lühiülevaate ÜRO struktuurist ja toimimisest, ÜRO noordelegaadi tegemistest ja teistest Eesti noordelegaatidest, noorte

osalusvõimalustest, ning hõlmasid ka arutlevaid küsimusi noorte, rahvusvaheliste organisatsioonide ja Eesti esindatuse kohta.

ÜRO noordelegaadi programmi 2023. aasta kuupäevata tegevuste kokkuvõte

- Noorte teadlikkuse tõstmine ÜRO kohta läbi sotsiaalmeedia, s.h. infographics ÜRO struktuuri ning kestliku arengu eesmärkide kohta, lühi-intervjuud meediale jms.
- Ettevalmistavad tegevused konverentsideks, paneelideks, külalistundideks jms.
- Eesti esindamine nii kõrgetasemelistel kohtumistel kui ka dialoogidel (UNDESA-ga, ÜRO Noortesaadikuga, EU at UN ehk ELi esindusega ÜRO juures jne). Läbi Future Agents NOW projekti on tihenend koostöö just UNDESA-ga.
- Nn institutsionaalse mälu tekitamine Google Drive'i läbi noordelegaadi gmaili - kogutud dokumendid, kontaktid, jm info, mis võib järgmisele noordelegaadile kasulik ja vajalik olla; ka ENL Canvas on olemas postituste põhjad jms, mida järgmine noordelegaat saab edasi kasutada.
- Noordelegaatide vahelised koosolekud ja tegevused, et koordineerida ühiseid tegevusi:
 - nt Euroopa Liidu ÜRO noordelegaadid koordineerivad EL liikmesriikide ÜRO noordelegaatide tööd, milleks toimuvad igakuised koordinatsiooni kohtumised)
 - kohtumised Eesti noordelegaatidega, et suurendada koostööd, sh sotsiaalmeedia ühiseks tegemine, et jagada tööd ning koos rohkemate noorteni jõuda (üks ühine konto on meie arvates parem sotsiaalmeedia strateegia, kui kõigil eraldi).
 - kohtumised Linda, Triini, Välisministeeriumi esindajatega jms, et koordineerida tegevusi, planeerida üritusi jms

ÜRO noordelegaadi programmi kommunikatsioon

Blogipostitused ENLi infonurgas või noordelegaadi kodulehel:

- 24. märts 2023 Ümarlaua „Noorte roll diplomaatias“ kokkuvõte
<https://enl.ee/2023/03/24/umarlaua-noorte-roll-diplomaatias-kokkuvote/>

- 11. mai 2023 Valmis raport ÜRO noordelegaatide programmide üle maailma
<https://enl.ee/2023/05/11/valmis-raport-uro-noordelegaatide-toost-ule-maailma/>
- 25. mai 2023 Intervjuu diplomaadiga: Mida teeb Eesti alaline esindus ÜRO juures?
<https://noordelegaat.ee/intervjuu-diplomaadiga-mida-teeb-eesti-alaline-esindus-uro-juures/>
- 23. august 2023 Baltic Youth Forum 2023 kokkuvõte
<https://enl.ee/2023/08/23/baltic-youth-forum-2023-kokkuvote/>

ENL podcast:

- 15. mai 2023 ECOSOC noortefoorumi kokkuvõte <https://fb.watch/p2BjO2VQH-/>

Muu meedia:

- Intervjuu Konrad Adenauer Fondile noorte kaasamisest <https://fb.watch/p2Bvn9FW4S/>
- EU @ UN-NY videotervitus noordelegaatide poolt International Day for Multilateralism puhul <https://twitter.com/EUatUN/status/1650472597216280584>
- Noordelegaatide videotervitus International Day for Peace puhul
<https://www.instagram.com/reel/CxdFwk6OiZg/?igshid=MTc4MmM1YmI2Ng%3D%3D>

Projektid

Euroopa Noortedialoog

[Euroopa Noortedialoogi projekti](#) näol on tegemist Euroopa Komisjoni poolt algatatud ja rahastatud projektiga, kuhu on kaasatud kõik Euroopa Liidu liikmesriigid. Projekti eesmärgiks on luua kahekõne Euroopa Liidu noorte ja poliitikategijate vahel, et anda sisendit Euroopa noortepoliitikasse ning samuti riikliku ja kohaliku tasandi noortega seotud küsimustesse. Projekti raames viiakse Eestis läbi konsultatsioone, teavitustegevusi ning korraldatakse ja toetatakse erinevate sündmuste korraldamist.

Kuna 2022. aasta konsultatsioon oli keskkonna teemal, toimus aasta alguses, 8. veebruaril, noortedialoogi [kohtumine keskkonnaminister Madis Kallasega](#).

Riigikogu valimiste eel toetati noortedialoogi projekti kaudu 11 valimissündmuse korraldamist ning viidi läbi kampaania “Vali noor”, mille raames koondatud <https://enl.ee/valinoor/> lehele info kuni 30-aastaste Riigikogu kandidaatide kohta, kellega viidi läbi ka intervjuu.

20.-22.03 toimus Rootsis, Växjö, Euroopa Liidu noortekonverents, kus võeti kokku Euroopa Noortedialoogi 9. tsükli tulemused ja pandi kirja [viis poliitikasoovitust liikmesriikidele](#). Soovituste aluseks on liikmesriikides läbiviidud konsultatsioonide tulemused, mis keskendusid jätkusuutliku rohelise Euroopa ja kaasava ühiskonna eesmärkidele. Viis soovitus lisatakse nõukogu resolutsiooni. Lisaks arutati noortekonverentsil, kuidas Euroopa Noortedialoogi projekti efektiivsemaks ja nähtavamaks muuta. Eesti noordelegaatideks olid ENLi toonane juht Triin Roos, Noorte Keskkonnanõukogu liige Hanah Lahe ja Noorte Roheliste kaasjuht Aliise Litvinov.

Samuti rahastati projekti raames 27.03 toimunud Progressiivse Liikumise arutelu “Kes langetab elu viimase otsuse?” korraldamist.

Aprilli lõpus toimub projekti raames õppevisiit Maltale, millest võtsid osa kõik ENLi meeskonna liikmed. Õppevisiidi raames oli fookusesse võetud vote 16 teemad, eesmärk oli saada häid praktikaid ja teadmisi. Uus ja vajalik informatsioon koondati vali 16, kandideeri 16 töödokumenti.

Juulis valiti ENLi võrgustiku liikmete seast välja kaks Euroopa Liidu noordelegaati, kelleks on Triine Kose ja Rudolf Kasper Naruski. Uued noordelegaadid ja ENLi toonane juht Triin Roos osalesid oktoobri alguses toimunud Euroopa Noortekonverentsil Hispaanias.

7. oktoobril toimus Narvas noortekonverents “Näeme Narvas”. Konverentsi raames toimus uue konsultatsiooniperioodi sisendikorje, noorteühenduste laat, erinevad töötoad, arutelu ning kontsert. Konverentsist võttis osa 155 inimest, osalejaid oli üle-Eesti.

Eesti Noorteühenduste Liit viis 2023. aasta sügisel Eestis läbi Euroopa Noortedialoogi küsitluse, et koguda sisendit sotsiaalse kaasatuse teemal nii Eesti kui Euroopa Liidu noortepoliitika kujundamiseks. Küsitluse eesmärgiks oli välja selgitada, kuidas hindavad noored oma heaolu Eesti ühiskonnas, kui kaasatuna nad end tunnevad ning kui teadlikud nad on erinevatest osalusvõimalustest. Veebiküsitlusele vastas 962 noort vanuses 13-30, eestikeelsele küsitlusele vastajaid oli 735 ja venekeelsele 227. Lisaks kaasati 357 noort läbi fookusrühmade ja erinevate sisendkorjesündmuste.

Selleks, et teadlikkust kasvatada, on valminud noortedialoogi tutvustavad roll-upid, mida sündmustel kasutatakse, samuti T-särgid ja pused. ENLi blogis on Euroopa Noortedialoogi rubriik (<https://enl.ee/enl/infonurk/euroopa-noortedialoog/>) ning kodulehel olev info on uuendatud. Noortedialoogi raames on loodud ja luuakse ka erinevaid podcasti episoode.

Kommunikatsioon

ENLil oli 2023. aasta alguses lühiajaliselt tööl kommunikatsiooni- ja kogukonnajuht, kuid koostöö ei olnud edukas. Positsioon oli pikalt täitmata ning selle jäägi eest võeti aasta teises pooles tööle kaks ajutist assistenti, et kõik vajalikud ülesanded saaksid aasta lõpuks tehtud ning ametikoht ise disainiti ümber noorte osaluse arendusjuhi ametikohaks. Küll aga näeme, et kommunikatsioonijuhi positsioon on väga oluline ning alustame uue kommunikatsioonispetsialisti otsinguid 2024. aastal.

Alustati Eesti Noorteühenduste Liidu professionaalse kuvandi uuendamise protsessiga. Uuenduskuuri läbis [ENL-i koduleht](#), kuhu lisatakse jooksvalt uuenenud infot ning loodavaid juhendmaterjale, artikleid ja muud noorte osalust ja kaasamist puudutavad.

Osalusvaldkonna kommunikatsioon

ENLi kodulehe infonurgas ning sotsiaalmeediakanalites kajastati teadlikkuse tõstmiseks aasta vältel parimaid praktikaid ning kokkuvõtteid õppevisiitidest ja noorte osalusprojektidest. Infonurgas kirjutasid nii osaluskogude liikmed kui ENLi töötajad kokku 2023. aastal 23 artiklit, mis otseselt keskenduvad osaluskogudele ning osalusvaldkonnale.

2023. aastal alustati podcasti kui uue kommunikatsioonivahendi katsetamisega, et teadlikkust noorte seas tõsta. Osalusprogrammi raames valmis 1 podcasti osa koostöös osaluskogude juhtidega, kes osalesid Soome õppevisiidil. Podcaste salvestati aga ka väljaspool osalusprogrammi ja kõik need on tehtud kättesaadavaks ENLi YouTube kanalil. Lisaks osales ENLi noorte osaluse arendusjuht Noor Tegija poolt salvestatud podcastis noorte osaluse ja kaasamise teemadel, kus kaaskülaliseks oli Evaliis Läll. 2024. aastal on võimalik osaluskogulastel meie stuudios ka ise podcaste salvestada.

Liikmete kajastamine

Võrgustikku kuuluvatel organisatsioonidel on võimalik kajastada ENLi infonurgas oma tegevust, parimaid praktikaid ja huvitavaid projekte. ENLi infonurgas avaldati rohkem kui 75 erinevat artiklit.

5.-26. septembril toimus noorteühendustega liitumise kampaania, mille raames tehti 6 videot, nendest üks 2.30 minutiline põhivideo, sellest 0.40 minutiline lühiversioon ning neli 15 sekundilist lühivideot. Videotes astusid üles ENLi võrgustiku liikmed ning nende eesmärgiks oli tuua välja, mida noorteühendused teevad ja mida nende töös osalemine noortele annab. Videoid levitati sotsiaalmeedias (Meta ja Google kanalites) ja Apollo kinodes üle eesti. Apollo kinode kaudu jõudis kampaaniavideo nädala jooksul 25 001 inimeseni. Sotsiaalmeedias kasutati tasulisi reklaame nii Facebookis, Instagramis kui Youtubes. Kokku kuvati reklaame Meta kanalites 669 532 korda (impression) ja seda 122 078 inimesele (reach). Videosi ja shortse kuvati Youtubes kokku 221 790 korda, videosi vaatas 99 582 inimest.

Muud tegevused

Eesti Kurtide Noorte Organisatsiooni toetamine

Eesti Kurtide Noorte Organisatsioon on toimiv noorteühendus, mis toetab ja arendab oma liikmeskonda, pakub liikmetele võimalust osaleda erinevatel sündmustel ning räägib aktiivselt kaasa ENLi tegevustes.

Eesti Kurtide Noorte Organisatsiooni toetamise eesmärgiks on luua kurtidele noortele võimalus aktiivselt huvitegevusest osasaamiseks ning luua neile võimalus aktiivselt ühiskonnas osaleda. ENL soovib tagada organisatsiooni ja kurtide noorte toetamise, huvikaitsetegevused, kurtidele noortele mõeldud sündmused ja viipekeele tõlketeenus ENLi sündmustel, et kurdid noored oleksid võimalikult suurel määral ENLi tegevusse kaasatud ning saaksid otsustusprotsesse mõjutada ja kaasa rääkida (sh üldkoosolekul osaleda).

EKNO esindajatega sõlmis juhatuse varasem esimees Triin Roos lepingu, mis sätestab ära osapoolte õigused ja kohustused.

EKNO planeeris aastasse üheksa erinevat sündmust oma liikmetele:

- 1) Aprill ja Laternamatk: vaimne tervis, liikumine. Tutvustati Tallinnat ja selle ajalugu.
- 2) Aprill ja seminar: arutelu tänapäevane noorte inimõigusest.

- 3) Mai ja viipekeelne Eurovisioon: sotsialiseeruti, eesmärk oli integreerida kuulmispuudega inimesi ja kuuljaid - normaliseerida.
- 4) Juuni ja EKNO Üldkoosolek: toimusid valimised, organisatsiooni eesmärgid ja tegevused, läbipaistvuse tagamine liikmetele (ülevaated jms)
- 5) Juuni ja loeng: "Kuidas investeerida" eesmärgiks oli panna noori mõtlema tuleviku peale, kasvatada uusi väärtusi.
- 6) Juuli - EUDY juuniorite laager, OOC draamalaager ehk sotsiaalseerumine, kultuuri tundmaõppimine, silmaringi laiendamine, välissuhted.
- 7) August - EUDY noorte laager. Vaimne tervis, sotsiaalseerumine, kultuuri tundmaõppimine, silmaringi laiendamine, välissuhted
- 8) Oktoober - Halloween. Kurtide noorte enesekindluse kasvatamine, meeskonnatöö arendamine läbi erinevate mängude jms.
- 9) November - Üllatussündmus

EKNO esindajad on osalenud kolmel ENLi sündmusel, esiteks ENLi 20.05 toimunud 45. üldkoosolekul, teiseks mõjusa võrgustiku koolituspäeval (04.11 Tartus) ja kolmandaks ENLi tänusündmusel 25. novembril. Kirjas oli osalemine ka neljandal sündmusel (ENLi 46. üldkoosolek), aga viipekeeletõlke ei olnud soovitud ajal saadaval. EKNO esindajad on olnud vähemalt aasta lõpus aktiivses suhtluses ENLi esindajaga, et edukalt läbi viia huvikaitse uuring.

Arengukava koostamise protsess

Eesti Noorteühenduste Liidu esindajad alustasid arengukava koostamise protsessi, mis algas liikmetelt sisendi kogumisega. Arengukava eesmärk on anda liidule uus pikaajaline visioon ja mõõdikud (kuidas saavutatut reaalselt analüüsida). Sisendit koguti nii noorteühenduste kui ka osaluskogude esindajatelt. Kogutud sisendiga hakkas tööle ENLi nõukogu esimees Karl-Sten Kõrgmaa. Arengukava koostatakse katmaks kaht strateegilise partnerluse (6a) perioodi ajavahemikul 2025-2030. Arengukava puudutavad põhitegevused, st kokkukirjutamise osa ja kaasamisringid leiavad aset 2024. aastal.

Valimis- ja kandideerimisea langetamine

Tulenevalt Riigikogus ja valitsuses aset leidnud poliitilistele protsessidele, taasalgas augustis valimis- ja kandideerimisea langetamise kampaania planeerimine. Selleks, et liikmeid esindada kõige paremal moel, töötasime läbi hulgaliselt teadus- ning uuringupõhist materjali, et kaardistada erinevad teemakohased seisukohad, poolt- ja vastuargumendid ning üldine Eesti noorte meelsus sel teemal. Viimase punkti saavutamiseks viisime läbi intervjuud osaluskogude noortega vanuses 16-17, et suunavate küsimuste toel saada aimu nende meelestatusest valimis- ja kandideerimisea langetamise teemal.

6. septembril toimus Kultuurikeskus Kajas ka poliitiliste noortekogude debatt valimis- ja kandideerimisea langetamise teemal.

8. novembril toimus taas kohtumine (Riigikogus) Riigikogu liikmega Hendrik Johannes Terras (Eesti 200). Hendrik on põhiseaduskomisjoni esimees ja aktiivselt eest vedanud valimis- ja kandideerimisea langetamise teemat. ENL kohtus Hendrikuga, et arutada kuidas teemaga edasi minna, hetkel on töös kõigepealt EP valimistel valimis- ja kandideerimisea langetamine. Eelnõu jõuab Riigikokku tõenäoliselt 2024. aastal Kohtumisel osalesid Kaarel Taimla ja Hans Kristjan Raid. Et tuvustada ENLi seisukohtasid, alustas ENL kõikide Riigikogu fraktsioonide külastusega.

30. novembril toimus Tallinnas ekspertide, poliitikute ja noorte arutelu valimis- ja kandideerimisea langetamise teemal. Laudkondi juhtisid näiteks Hanah Lahe (Riigikogu liige), Annika Räim (Haridus- ja Teadusministeerium) ja Triine Kose (Euroopa Liidu noordelegaat). Laudkondades olid kaasa rääkimas erinevate poliitiliste noortekogude esindajad, üliõpilasorganisatsioonide ja osaluskogude esindajad ning näiteks ka Eesti haridus- ja noorsootöötajate esindajad. Arutelude lõpus andis iga laudkond enda arutelust ülevaate. Õigusloome laudkonnas arutati näiteks, kas ja milliseid ealisi piire tuleks veel nihutada. Haridussüsteemi laudkond jõudis järeldusele, et tuleb suurendada mitteformaalse õppe osakaalu ja täiendada noorte ühiskonnas osalemiseks vajalike teadmiste omandamise viise.

Vabatahtlikud

Vabatahtlikuks kandideerimine avati 2023. aasta jaanuaris ja vabatahtlikuna ENLi meeskonnas tegutsemise soovi avaldas 18 noort. Kõigi noortega vesteldi, et neid rohkem tundma õppida ning välja selgitada nende motivatsioon. 01.02.2023 said 11 noort teavituse, et neid on valitud 2023. aastal ENLi meeskonda vabatahtlikuks.

Vabatahtlikud jagunesid 3 meeskonda: üldkorraldus, visuaalne kommunikatsioon ja teise emakeelega noorte kaasamine. Vabatahtlikele toimus kaks koolitust, 18.02.2023 ja 03.06.2023 ning üks koostöökohtumine 21.12.2023.

07.10.2023 korraldati vabatahtlike eestvedamisel noortekonverents "Näeme Narvas!". Vabatahtlikel on olnud võimalus osaleda ka teistel ENLi poolt korraldatud koolitustel ja üritustel. Vabatahtlikke tunnustati 25.11.2023 toimunud ENLi tänusündmusel.

Vabatahtlikel toimusid regulaarsed veebikoosolekud kord kvartalis. Aasta jooksul toimus 3 veebikoosolekut ja 1 füüsiline koosolek. Vastavalt vabatahtlike ettepanekutele katsetatakse 2024. aastal uuenenud vabatahtlike kaasamise vormi ning vabatahtlike tegutsemise periood on 2024. aasta mai kuni 2025. aasta mai.

Ettevõtte suhtarvud		2023	2022
Aktivate rentaablus (ROA) %	aruandeaasta tulem / bilansimaht	22%	31%
Rahaliste vahendite tase (koef)	raha/lühiajalised kohustused	2,27	1,36
Lühiajaliste kohustuste kattekordaja	käibevara/lühiajalised kohustused	2,33	1,49
Tulud kokku		453 155	462 370
Aruandeaasta tulem	aruandeaasta kasum	45 046	65 148

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	196 319	193 918	2
Nõuded ja ettemaksed	4 622	17 800	3
Kokku käibevarad	200 941	211 718	
Kokku varad	200 941	211 718	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksed	16 681	36 084	5
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	69 637	106 057	6
Kokku lühiajalised kohustised	86 318	142 141	
Kokku kohustised	86 318	142 141	
Netovara			
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	69 577	4 429	
Aruandeaasta tulem	45 046	65 148	
Kokku netovara	114 623	69 577	
Kokku kohustised ja netovara	200 941	211 718	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Tulud			
Annetused ja toetused	446 340	446 261	7
Tulu ettevõtlusest	6 815	16 109	
Kokku tulud	453 155	462 370	
Kulud			
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-116 516	-88 239	8
Jagatud annetused ja toetused	-48 902	-56 091	9
Mitmesugused tegevuskulud	-39 516	-44 555	10
Tööjõukulud	-203 069	-207 550	11
Muud kulud	-143	-810	
Kokku kulud	-408 146	-397 245	
Põhitegevuse tulem	45 009	65 125	
Muud finantstulud ja -kulud	37	23	
Aruandeaasta tulem	45 046	65 148	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem	45 009	65 125	
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	13 178	-15 623	
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-55 823	69 167	
Kokku rahavood põhitegevusest	2 364	118 669	
Rahavood investeerimistegevusest			
Laekunud intressid	37	23	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	37	23	
Kokku rahavood	2 401	118 692	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	193 918	75 226	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	2 401	118 692	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	196 319	193 918	2

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

		Kokku netovara
	Akumuleeritud tulem	
31.12.2021	4 429	4 429
Aruandeaasta tulem	65 148	65 148
31.12.2022	69 577	69 577
Aruandeaasta tulem	45 046	45 046
31.12.2023	114 623	114 623

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Eesti Noorteühenduste Liidu 2023. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti Finantsaruandluse standardiga. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist. Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Raha

Raha ja raha ekvivalentidena kajastatakse bilansis ja rahavoogude aruandes arvelduskontode jääke.

Nõuded ja ettemaksed

Nõuded ostjatele ja muud nõuded (viitlaekumised ning muud lühiajalised nõuded) kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi nõudeid kajastatakse bilansis tõenäoliselt laekuv summas. Nõuetena ostjate vastu kajastatakse ettevõtte tavapärase äritegevuse käigus tekkinud lühiajalisi nõudeid.

Finantskohustised

Kõik finantskohustised (võlad tarnijatele, viitvõlad ning muud lühiajalised võlakohustised) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil. Lühiajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustisi kajastatakse bilansis maksmisele kuulavas summas. Finantskohustis liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansikuupäevast.

Annetused ja toetused

Sihtfinantseerimist kajastatakse tuluna nendes perioodides, mil leiavad aset kulud, mille kompenseerimiseks sihtfinantseerimine on mõeldud. Sihtfinantseerimine, mida saadakse eelmistel perioodidel tekkinud kulude eest või millega ei kaasne täiendavaid tulevikku suunatud tingimusi, kajastatakse tuluna perioodis, millal sihtfinantseerimine aset leidis. Sihtfinantseerimist ei kajastata tuluna enne, kui eksisteerib piisav kindlus, et ettevõtte vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele ja sihtfinantseerimine laekub.

Varade sihtfinantseerimise korral võetakse sihtfinantseerimise abil soetatud vara bilansis arvele tema soetusmaksumuses, varade soetamise toetuseks saadud sihtfinantseerimise summa kajastatakse bilansis kohustusena kui tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest. Soetatud vara amortiseeritakse kulusse ja sihtfinantseerimise kohustus tulusse soetatud vara kasuliku eluea jooksul. Tegevuskulude sihtfinantseerimisel kajastatakse tulu sihtfinantseerimisest proportsionaalselt sellega seonduvate kuludega. TulemiaruanDES kajastatakse kompenseeritavat kulu ja saadud toetust mõlemal eraldi.

Jagatavad annetused/toetused kajastatakse tekkepõhiselt kohustuse ja kuluna hetkel, kui on tehtud otsus nende väljamaksmise kohta.

Tulud

Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel või juhul, kui teenus osutatakse pikema ajaperioodi jooksul, siis lähtudes valmidusastme meetodist.

Kulud

Kulude arvestusel on kasutatud tekkepõhisuse printsiipi. Tulevaste perioodide kuludena näidatakse järgmiste aastatel laekuvate tulude arvel tehtud kulud.

Seotud osapooled

Osapooli loetakse seotuks juhul, kui üks osapool omab valitsevat mõju teise osapoole üle või olulist mõju teise osapoole äriotsustele, sealhulgas nõukogu, juhatuse liikmeid, nende pereliikmeid ja ettevõtteid, mille üle eelpool loetletud isikud omavad valitsevat või olulist mõju.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Arvelduskontod	196 319	193 918
Kokku raha	196 319	193 918

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2023	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	70	70	
Ostjatelt laekumata arved	70	70	
Muud nõuded	1 670	1 670	
Sihtfinantseerimise nõue	2 882	2 882	6
Kokku nõuded ja ettemaksed	4 622	4 622	

	31.12.2022	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	0	0	
Muud nõuded	5 350	5 350	
Viitlaekumised	5 350	5 350	
Sihtfinantseerimise nõue	12 450	12 450	6
Kokku nõuded ja ettemaksed	17 800	17 800	

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
	Maksuvõlg	Maksuvõlg
Üksikisiku tulumaks	3 945	3 549
Sotsiaalmaks	7 098	6 524
Kohustuslik kogumispension	430	395
Töötuskindlustusmaksed	516	421
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	11 989	10 889

Lisa 5

Lisa 5 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2023	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	1 841	1 841	
Maksuvõlad	11 989	11 989	4
Muud võlad	2 851	2 851	
Muud viitvõlad	2 851	2 851	
Kokku võlad ja ettemaksed	16 681	16 681	

	31.12.2022	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	3 428	3 428	
Maksuvõlad	10 889	10 889	4
Muud võlad	21 767	21 767	
Muud viitvõlad	21 767	21 767	
Kokku võlad ja ettemaksed	36 084	36 084	

Lisa 6 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused

(eurodes)

	31.12.2021		Laekunud	Tagasi makstud	Kajastatud tulemiaruanandes	31.12.2022	
	Nõuded	Kohustised				Nõuded	Kohustised
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks							
Baltic Youth Impact 2021-2022		7 476	1 572		-9 048		0
Euroopa Noortedialoog 2021		14 508	8 010		-22 518		0
Riigieelarveline toetus		17 352	164 350		-156 269		25 433
Tegevustoetus		11 024	185 000		-167 233		28 792
Osaluskohvikud			48 000		-60 000	12 000	0
Future Agents Now			6 957		-1 957		5 000
Euroopa Noortedialoogi 2022-2024			56 281		-18 676		37 605
ÜRO			9 550		-10 000	450	0
Erasmus+ Youth Empowerment Incubator			9 227				9 227
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks		50 360	488 947		-445 701	12 450	106 057
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused		50 360	488 947		-445 701	12 450	106 057

	31.12.2022		Laekunud	Tagasi makstud	Kajastatud tulemiaruan-des	31.12.2023	
	Nõuded	Kohustised				Nõuded	Kohustised
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks							
Riigieelarveline toetus		25 433	164 350	25 433	-180 321		12 821
Tegevustoetus		28 792	194 250		-194 250		0
Osaluskohvikud	12 000		12 000				0
Future Agents Now		5 000	4 326		-11 758	2 432	
Euroopa Noortedialoogi 2022-2024		37 605	46 742		-36 458		47 889
ÜRO	450		10 000		-10 000	450	
Erasmus+ Youth Empowerment Incubator		9 227	9 227		-9 528		8 927
The Body Shop			3 965		-3 965		0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	12 450	106 057	444 860	25 433	-446 280	2 882	69 637
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	12 450	106 057	444 860	25 433	-446 280	2 882	69 637

Lisa 7 Annetused ja toetused

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	446 280	445 701	6
Mittesihtotsatabelised annetused ja toetused	60	560	
Kokku annetused ja toetused	446 340	446 261	

Lisa 8 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud

(eurodes)

	2023	2022
Baltic Youth Impact 2021-2022	0	-2 805
ÜRO Noore delegaadi programm	-9 496	-6 030
Osaluskohvikud	0	-1 980
Euroopa Noortedialoogi 2022 2024	-1 515	0
Future Agents Now	-4 822	0
Erasmus+Youth Empowerment Incubater	-7 194	0
Riigieelarveline toetus	-43 689	-49 952
Tegevustoetus	-49 800	-27 472
Kokku sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-116 516	-88 239

Lisa 9 Jagatud annetused ja toetused

(eurodes)

	2023	2022
EKNO	-11 000	-11 000
Osaluskohvikud	0	-8 206
Noorte osaluse fond	-37 902	-36 885
Kokku jagatud annetused ja toetused	-48 902	-56 091

Lisa 10 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2023	2022
Administratiivkulud	-33 193	-38 853
Organisatsiooni juhtimine	-3 937	-4 440
Liikmemaksud	-2 386	-1 262
Kokku mitmesugused tegevuskulud	-39 516	-44 555

Lisa 11 Tööjõukulud

(eurodes)

	2023	2022
Palgakulu	-151 809	-155 391
Sotsiaalmaksud	-51 260	-52 159
Kokku tööjõukulud	-203 069	-207 550
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	6	7

Lisa 12 Seotud osapooled

(eurodes)

Liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga		
	31.12.2023	31.12.2022
Juriidilisest isikust liikmete arv	62	58

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2023	2022
Arvestatud tasu	90 654	99 414

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 24.05.2024

Eesti Noorteühenduste Liit (registrikood: 80174062) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
KAAREL TAIMLA	Juhatuse liige	24.05.2024
HELENE KRISTINE VIITA	Juhatuse liige	24.05.2024

Aruande üldkoosoleku kinnitamise staatus

Üldkoosoleku poolt kinnitatud

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Eesti Noorteühenduste Liit üldkoosolekule

Oleme üle vaadanud Eesti Noorteühenduste Liit raamatupidamise aastaaruande, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2023, nimetatud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta koostatud tulemiaruanne, netovara muutuste aruanne, rahavoogude aruanne ning raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet. Ülevaadatud raamatupidamise aastaaruanne on esitatud lehekülgedel 40 kuni 48.

Juhtkonna vastutus raamatupidamisaruannete eest

Juhtkond vastutab selle eest, et see raamatupidamise aastaaruanne koostatakse ja esitatakse õiglaselt kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga, ning sellise sisekontrolli eest, mida juhtkond peab vajalikuks sellise raamatupidamise aastaaruande koostamiseks, mis on vaba olulisest, kas pettusest või veast tingitud väärkajastamisest.

Vandeauditori kohustus

Meie kohustuseks on avaldada kokkuvõtte raamatupidamise aastaaruande kohta. Ülevaatus viidi läbi kooskõlas ülevaatusse töövõtude rahvusvahelise standardiga (ISRE) (Eesti) 2400 (muudetud) *Möödunud perioodide finantsaruannete ülevaatamise teenus*. ISRE (Eesti) 2400 (muudetud) nõuab meilt kokkuvõtte tegemist selle kohta, kas me oleme saanud teadlikuks millestki, mis paneks meid uskuma, et raamatupidamise aastaaruanne tervikuna ei ole kõigis olulistest osades koostatud kooskõlas rakendatava finantsaruandluse raamistikuga. Selle standardi kohaselt oleme ka kohustatud järgima asjaspepuutuvaid eetikanõudeid.

Raamatupidamise aastaaruande ülevaatus kooskõlas ISRE (Eesti) 2400-ga (muudetud) on piiratud kindlust andev töövõtt. Ülevaatus käigus viiakse läbi protseduurid, mis eelkõige tähendab järelepäringute tegemist juhtkonnale ja teistele isikutele majandusüksuses (nagu asjakohane) ja analüütiliste protseduuride rakendamist, ning hangitud tõendusmaterjali hindamist.

Ülevaatus käigus läbiviidud protseduurid on palju vähem mahukad kui rahvusvaheliste auditeerimise standarditega kooskõlas tehtud auditi käigus läbiviidud protseduurid. Seetõttu ei avalda me nende finantsaruannete kohta auditiarvamust.

Kokkuvõtte

Ülevaatus põhjal ei saanud me teadlikuks millestki sellisest, mis paneks meid uskuma, et raamatupidamise aastaaruanne ei esita kõigis olulistest osades õiglaselt Eesti Noorteühenduste Liit finantsseisundit seisuga 31.12.2023 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

/digitaalselt allkirjastatud/

Eve Leppik

Vandeauditori number 230

Number RT OÜ

Auditiorettevõtja tegevusloa number 263

Linnu tee 21a, Tallinn, Harju maakond, 11317

24.05.2024

Audiitorite digitaalallkirjad

Eesti Noorteühenduste Liit (registrikood: 80174062) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
EVE LEPPIK	Vandeaudiitor	24.05.2024

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	Põhitegevusala
Noorte- ja lasteühendused ning noorte ja laste heaolu edendavad ühendused	94993	Jah